

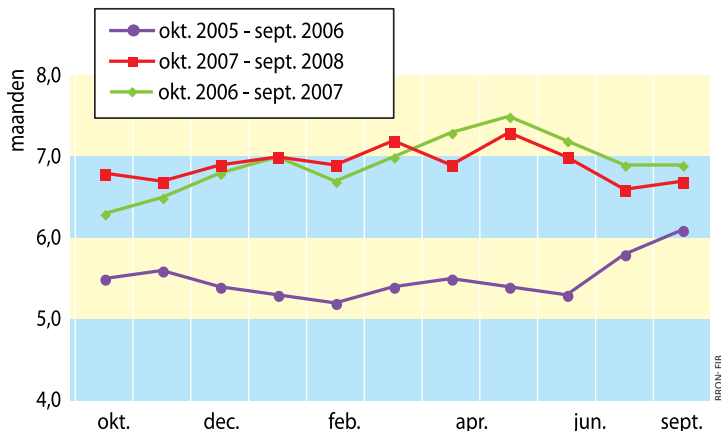
Orderportefeuille b&u op laagste niveau sinds vier jaar

Eind september 2008 bereikte de omvang van de orderportefeuille in de burgerlijke- en utiliteitsbouw het laagste niveau sinds augustus 2004. In één maand is de orderportefeuille met 12 procent gedaald tot 7,4 maanden. De gevolgen van de economische teruggang zijn in deze sector dan ook duidelijk merkbaar. Het aandeel van de b&u-bedrijven dat gebrek aan orders als belangrijkste stagnatieoorzaak meldt, is de laatste maand gestegen van 3 tot 9 procent. Daarnaast zorgen de trage verkoop van woningen en de gevolgen van de kredietcrisis voor problemen.

Dit constateert het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) in de conjunctuurmeting van oktober 2008.

Op basis van de ontwikkeling van de orderportefeuille lijkt de sector grond-, water- en wegenbouw nog weinig last te hebben van de economische teruggang. In de gww steeg de orderportefeuille de laatste maand zelfs licht tot 6,7 maanden. Dat er ook in deze sector wat aan de hand is, blijkt uit de ontwikkeling van het aandeel bedrijven dat gebrek aan orders als stagnatieoorzaak aanmerkt. Dit steeg in de gww van 5 procent eind augustus tot 12 procent eind september.

Het lijkt in het licht van de sterke daling van de orderportefeuille opmerkelijk, dat de werkvoorraad eind september 2008 door 64 procent van de bedrijven als normaal voor de tijd van het jaar wordt beoordeeld. De werkvoorraad bestaat echter mede uit het onderhanden werk aan

OMVANG ORDERPORTEFEUILLE GWW

bestaande opdrachten, die in de voorgaande maanden in ruime mate zijn binnengehaald. Bovendien is de orderportefeuille wel sterk gedaald, maar bevindt deze zich nog steeds op een in de afgelopen tien jaar heel gebruikelijk niveau.

In de b&u zijn de verwachtingen over de personeelsvoorziening duidelijk verslechterd. Een jaar geleden verwachtte nog ruim een vijfde van de b&u-bedrijven de komende maanden meer personeel in dienst te zullen nemen. Nu is dit gedaald tot 9 procent, terwijl 8 procent een afname van de personeelsbezetting voorziet. In de utiliteitsbouw verwachten nu per saldo zelfs meer bedrijven een vermindering van het aantal

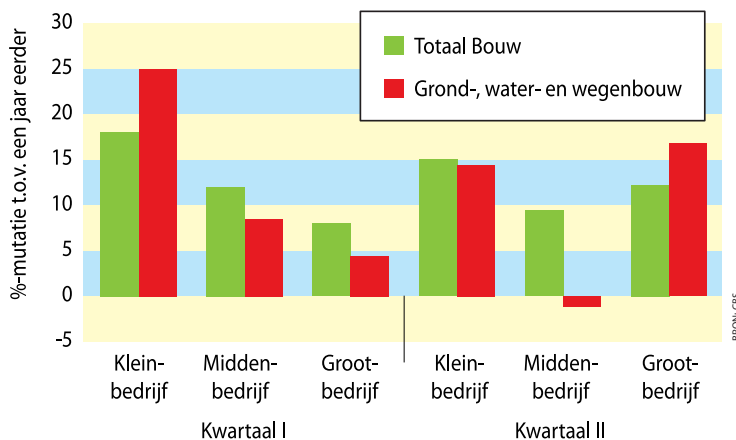
personeelsleden (8 procent) dan een toename (7 procent).

In de gww zijn de verwachtingen over de ontwikkeling van het personeel in lijn met die van de ontwikkeling van de orderportefeuille veel positiever. Het aandeel gww-bedrijven dat aan een uitbreiding van het personeelsbestand denkt bedraagt 17 procent; ruim 3 procent verwacht een daling van de personeelsbezetting. Ongeveer 35 procent van de bedrijven voorspelt voor de komende maanden een stijging van de afzetprijzen; in de wegenbouw geldt dit zelfs voor bijna de helft van de bedrijven. Een prijsdaling wordt door 3 procent van de bouwbedrijven voorspeld.

Gunstige omzetontwikkeling kleinbedrijf bouw

De omzetontwikkeling van het kleinbedrijf was in het eerste half jaar van 2008 in zowel de totale bouw als de gww hoger dan de ontwikkeling van het midden- en grootbedrijf, aldus het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het kleinbedrijf in de bouw, dat bestaat uit bedrijven met minder dan tien werkzame personen, zag zijn omzet in de eerste zes maanden van 2008 met 16 procent stijgen. Het middenbedrijf (bedrijven met tien tot honderd werkzame personen) realiseerde in dezelfde periode een omzetstijging van 10 procent, terwijl het grootbedrijf (met minstens honderd of meer werkzame personen in dienst) eveneens op een omzetstijging van 10 procent uitkwam.

Vooral in het eerste kwartaal van 2008 boekte het kleinbedrijf binnen de gww een forse omzetgroei, te weten 25 procent. De omzetgroei van dit segment van de markt viel daarmee duidelijk hoger uit dan die van het kleinbedrijf in de totale bouw. In het tweede kwartaal was er nauwelijks sprake van een verschil in omzetontwikkeling tussen het kleinbedrijf in de totale bouw en in de gww.

OMZETONTWIKKELING GWW 2008

In het eerste kwartaal viel de omzetgroei van het middenbedrijf voor zowel de totale bouw als de gww hoger uit dan die van het grootbedrijf. In het tweede kwartaal bleef de groei van het middenbedrijf achter bij die van het grootbedrijf. Het middenbedrijf in de gww registreerde in het

tweede kwartaal zelfs een omzetzak van 1 procent. Na een relatief lage omzetgroei in het eerste kwartaal liet het grootbedrijf in de gww in het tweede kwartaal een uitstekende groei zien van 17 procent.